

HİKÂYE ve BULMACA EKİ, AKILLI TAVŞAN MOMO ÇIKARTMALARI,
EGE İLE GAGA VE BULMACA KULESİ
POSTERLERİ

ISSN 1309-9892

95

9 771309 989006

AYLIK DERGİ • YIL 8 • SAYI: 95 • AĞUSTOS 2018 • FİYATI: ₺ 7

HEDİYE!

TRT

Çocuk

DERGİSİ

ALFABE

Yarkılı Orman
Şerlik Alanı

Atletik Akın
SU ALTI
HOKEYİ

KUKLALI KÖŞK

Efsane Kuklaların Maceraları
Çok Yakında

Ekranlarında

Merhaba

Tatilin son ayı ne kadar da çabuk geldi, değil mi? Bu ay aynı zamanda yaz mevsiminin de son ayı. Yaz mevsimine özgül gözlemler yapmanın tam zamanı. Peki ya siz tatilinizi nasıl değerlendiriyorsunuz? Bir kursa mı gidiyor yoksa sabahdan akşama kadar doyasıya sokakta mı oynuyorsunuz? Belki akşamlarını bir şeyler okuyarak geçiriyorsunuzdur. Ağustos ayını güzelleştirmek için her ay olduğu gibi bu ay da TRT Çocuk Dergisi yanınızda. Dergimizin bu sayısında Sevimli Tavşan Momo ile yazının tarihine yolculuk yapacak, yeni bölümümüz Kovan Günlüğü'nde arı dostlarımızın hikâyelerine konuk olacaksınız. Bir yeni masal ve onun lezzetli tarifi, her ay olduğu gibi bu ay da Masal Mutfağı'nda. Ali Gel ise yine bir işler peşinde, eğlenceli maceralarına eşlik etmek istemez misiniz? Arkeoloji ve paintball sporunun tüm inceliklerini yine dergimizin sayfaları arasında bulabilirsiniz.

Hepinizin 30 Ağustos Zafer Bayramı'nı kutlar, gelmiş geçmiş tüm şehitlerimize rahmet dileriz.

Dergi Mutfağı

Yayın Türü: Aylık-Süreli
Yayın Sahibi: Türkiye Radyo Televizyon Kurumu Adına İbrahim Eren
Yazı İşleri Müdürü: Bekir Yıldızci, İsmihan Yılmaz, Nihat Kaşıkçı

TRT Çocuk Dergisi İmtiyaz Sahibi: Siyahmartı Advertising | Animation Studios
Genel Müdür: Hatice Özdemir Tülün
Editör: Gökçe Özder - Sanat Yönetmeni: Reyhan Cerit Bala
Grafik Tasarım: Serhat Batur Karadeniz
Finans Müdürü: Ömer Faruk Tülün
Sosyal Medya Sorumlusu: Mehmet Erdem Uprak

İletişim:
Göztepe Mah. Atatürk Cad. Sütüloğlu Plaza No:7 Kat:3
34815 Anadoluhisarı Beykoz - İSTANBUL
Tel: 0216 465 55 79 - Faks: 0216 465 62 37
www.siyahmarti.com - www.trtcocukdersisi.com
editortrtcocuk@gmail.com

Dağıtım: Turkuvaz Dağıtım
Basım: İHLAS GAZETECİLİK A.Ş.
Yenibosna-Bahçelievler, İstanbul 0212 454 30 00

Balon Dünya

Bundan yıllar yıllar önce bilim insanları gökyüzüne bir kırmızı balon bırakmışlar. Bu balona da "Mışgibi" adını vermişler. Nereden bulmuşlar bu ismi diye düşünebilirsin, çünkü ben de epey bir düşündüm. "Koyacak başka isim mi yokmuş canım? Tatlı kırmızı bir balon, Toparлак koy, Şeftali koy, bak Ninja Balon bile olur, balonu her gören çocuk 'Ninjaaaaaa!' diye çığlık atar, acayip havalı olur" dedim demesine ama meğer çok gizli bir sebebi varmış bu isminin, bilememişim.

Bizim Mışgibi gökyüzüne yükseldikçe içine dünyanın değişik yerlerindeki evleri çeker, her seferinde çektiği evlerle büyür de büyürmüş. İçine aldığı her çocuk en güzel oyuncaklara, en mutlu ailelere, en candan arkadaşlara sahip (-miş gibi), büyükler de pek

bir mutlu, başarılı (-ymış gibi) yaşar dururlarmış.

Balon dünyaya bir kere girdin mi tüm yeryüzü bambaşka gelirmiş. Bazen istediğin bir şeyi almak için uzun uzun beklemenin de lezzeti olduğunu, başkalarına göre "havalı" sayılmasalar bile arkadaşlarını kimseye değişmeyeceğini unutmamışsun. Zaten kötülük falan da olamazmış ki burada, herkes bu kadar iyiye mücadele edilecek bir şey de yok demekmiş.

Mışgibi balonunda yaşayan pek az kişi, bazen üzüldükleri, bazen başarısız oldukları ama sevindikleri zaman da gerçekten, yüreklerinin her köşesiyle mutlu oldukları, sevinçten çığlık atabildikleri gerçek dünyayı özlerlermiş. Anne babaları her gün mutluymuş gibi davranmasalar, hatta bazen ağlayabilseler de fena olmazmış. Aramızda kalsın ama bazen ağlamak çok da kötü bir şey değil,

hatta rahatlatıcı bile olabiliyor.
(Aramızda sır ama numaradan
ağlamaları saymıyorum ona
göre!)

Gökyüzünü neredeyse kaplayan
bu balonun içinde yaşayan
bir çocuk kendini tutmuuuuuş
tutmuuuuuş ama günün birinde
"Yaşasın yeryüzüuuuuuu!" diye
dev bir çığlık atmış. İlk başta
etrafındakiler şaşkın şaşkın
çocuğa bakmışlar ama

o kadar rolleriyle meşgullermiş
ki çabucak unutmuşlar onu.
Başlarda minik bir ümitsizliğe
kapılmış bu cesur dostumuz. "Bir
tek ben mi özlüyorum yeryüzünü?" diye
düşünmüş. Ama sesi balonun duvarlarında
çınladıkça bambaşka çocuklar yavaş yavaş
toparlanmaya başlamışlar etrafında. Hepsinin
dilinde tek bir cümle varmış; Bir ben değil
miymişim bunca zaman dünyayı özleyen?

Her bir dilek birleşince bizim "Mışgibi" daha
fazla dayanabilmiş mi dersin? Doğru bildin!
Dayanamamış! Yavaş yavaş küçülmüş de
küçülmüş (Kimileri dev bir gürültüyle patladığını
bile iddia ediyor, sence hangisi olmuştur?)
Sonunda herkes görmüş ki kendin gibi olmak,
gerçekten sevinmek, gerçekten üzölmek,
üzölünce yeniden çabalayabilmek, gerçekten
dost olmak ve dostlarının her zorluğunda
yanında olmakmış en güzeli.

BUUUUUUUUMMMM!!!

Şeftali Tatlısı

Hazırlanışı:

Şeftalileri ikiye bölüp çekirdeklerini çıkarın ve çekirdek yuvalarını bir büyüğünüzden kesmesini isteyin. Daha sonra şeftalileri fırın kabına dizip üzerlerine toz şekeri gezdirin. Çekirdek yuvalarını badem veya fındık ile doldurup fırın kabına 1,5 su bardağı suyu boşaltın. Kabin üzerini alüminyum folyo (ya da yağlı kâğıt) ile kapatıp önceden ısıtılmış 200°C fırında şeftaliler iyice yumuşayana kadar pişirin.

Malzemeler:

- 1 kilo şeftali
- 1 su bardağı toz şeker (ya da alternatifi)
- 1,5 su bardağı su
- Şeftali sayısının iki katı kadar fındık veya badem

DOĞA GÜNCEİ

Merhaba arkadaşlar, bugün sizi uçamayan bir kuş türüyle, sevimli penguenlerle tanıştırmak istiyorum.

Penguenler kanatlarını indirip kaldırır, paytak paytak yürürler. Küçük ayakları üzerinde dimdik durabilirler.

Güney Kutbu'nda yaşarlar.

Soğuk bölgelerde yaşayan penguenler sıcak bölgelerde yaşayanlara göre daha iri yapılıdır.

En büyük türü imparator penguenlerdir.

İmparator penguenlerde baba penguenler yumurtayı korur, yavrularının yumurtadan çıkmasını bekler. Anne penguenler de o sırada yavru pengueni beslemek için denizde avlanır.

Penguenler uçamaz ama yaklaşık 1,5 metre yükseğe zıplayabilirler.

Günlerinin yarısını suda, yarısını da karada geçirirler.

Karada yavaş hareket ederler ama suda çok hızlı yüzebilirler.

İmparator penguenler çok iyi birer dalgıçtır. Çok derinlere dalebilirler.

Penguenler çok soğuk havalarda bile yaşayabilir, buzda çok güzel kayarlar.

Dişleri olmadığı için yiyecekleri yutarlar.

Bugünkü de bu kadar, hoşça kalın arkadaşlar.

Yazar: Başak Bayraktar

KEÇE'NİN YOL HARİTASI

**DENİZ KENARINDA
TARİHE YOLCULUK**

BARCELONA

Bu ay hem tarihi sokaklarda gezelim, masalsı binalar görelim hem de biraz deniz tatili yapalım, ne dersiniz? O zaman Akdeniz kıyılarına, İspanya'nın kocamaaaan sahil şehri Barcelona'ya gidelim.

Rambla Caddesi ve Sokak Pazarı (La Boqueria)

Şehirde bir dönem Araplar yaşadığı için, adını Arapçada "kum" anlamına gelen, rambla kelimesinden alan caddeden başlıyoruz gezimize. Geniş ve uzun Rambla caddesinde çok sayıda mağaza, restoran ve kafenin yanı sıra kültür ve sanat merkezleri, tiyatrolar, tarihî yapılar var. Festivaller ve kutlamalar da bu cadde üzerinde yapılıyor. Turistlerin ve yerel halkın en sevdikleri caddelerden biri burası. Barcelona'nın en ünlü kapalı sokak pazarı da bu caddede yer alıyor. Birbirinden güzel sebzeler, renk renk meyveler, farklı deniz ürünleri ve Katalan yemeklerinin satışının yapıldığı bir pazar. Alışveriş yapmak, Katalan yemeklerinin tadına bakmak ve bu şehirde yaşayan insanları biraz olsun yakından tanımak için bu pazara gidiyoruz.

Gotik Semt ve Görkemli Binalar

Rambla caddesinin komşusu, her tarafı tarih kokan ve gözlerimi alamadığım eski, heybetli binaların olduğu gotik semt... Burası hem yönetim hem de turistik açıdan merkezi sayılır. Semt içinde hükümet binası, belediye binası ve Barselona Katedrali var. Gündüz de gece de gezmek ayrı keyifli. Gündüz güneş varsa binaların arasında serin serin yürüebiliriz. Gece de sokak lambaları binalara vurduğunda binaları daha da heybetli görebiliriz. Bu yapılar taaa 11. ve 16. yüzyıllar arasında yapılmış ve gerçekten çooooook iyi korunmuş. Hâlâ sapasağlam! Bu semtte labirentli sokaklarda dolaşmak çok keyifli. Bu sokaklarda dolaşırken kendimizi çok eski zamanlarda yaşıyormuş gibi hissediyoruz.

Mimar Gaudi ve Güell Parkı

Bence Gaudi, dünyanın en iyi mimarlarından biri! Tam bize göre yapılar yapmış; şirin mi şirin, rengârenk. Bazıları çok büyük. Mesela Sagrada Familia bir diğer adıyla bitmeyen kilise... Şu yaşıma kadar gördüğüm en büyük kilise -şu yaşım çok da değil aslında-! Gaudi bu kiliseyi yapmaya başlamış ama tramvay kazasında hayatını kaybettiği için yarım kalmış. Mila evi, Batllo evi ve benim en sevdiğim Güell parkı Gaudi'nin diğer şaheserleri arasında. Bir tepede yer alan parkın girişinde büyük bir kertenkele heykeli bizi karşılıyor. Merdivenlerden yukarı sanki bir masal diyarına doğru çıkıyoruz. Gerçek mi burası acaba diye merak edip rengârenk duvarlara dokunuyorum. Tepeye çıktığımda küçücük pencereleri olan çikolata kaplı, çatısı ve bacası şekerlemeden yapılmış -galiba ben öyle görüyorum- iki evle karşılaşıyorum ve biraz uzaklarda deniz manzarasını görebiliyorum. Evlerden biri Gaudi Müzesi olarak kullanılıyor. O kadar küçük ki çok kısa sürede müzeyi gezebiliyoruz.

Barselonata ve Deniz

Sahil kenarındaki bir semt Barselonata. Buradaki evler 18. yüzyılda kale yapımında evleri yıkılan insanlar için yapılmış. Her odanın sokağa baktığı üç katlı evler sıcak ve samimi bir ortam oluşturmuş, tıpkı İspanyollar gibi. Küçük meydanları, eski kafeleri görülmeye; deniz yemekleri de tadılmaya değer bu şirin yerin. Semtle aynı adı taşıyan kumsal plajı da o kadar geniş ve uzun ki ne kadar kalabalık olsa da kumda oynamak için bize alan kalıyor. Biraz oynadıktan sonra, kendimizi Akdeniz'in serin sularına bırakıyoruz.

TATİL GÜNLÜĞÜ

Herkese Merhaba!

Tatiller, yeni arkadaşlar edinmek ve yeni şeyler keşfetmek için harika zamanlardır. Boş zamanlarımızı eğlenceli etkinliklerle geçirmenin birçok yolu var. İşte bunlardan bazıları.

Yıldızlar ve Gök Bilim

Eski çağlarda yaşamış insanlar, gökyüzündeki yıldızları hayali çizgilerle birleştirmişler ve onlara çeşitli isimler vermişler. Siz de sıcak yaz gecelerinde bu takımyıldızlarını bularak gökyüzü gözlemciliğine adım atabilirsiniz. Kitaplardan ve çeşitli kaynaklardan yararlanarak araştırmalarınızı geliştirebilirsiniz.

Büyük Ayı ve Küçük Ayı takımyıldızlarının kepçeye daha çok benzediğini biliyor muydunuz?

Pusula Kullanmak

Pusulanın üzerinde bulunan harfler, yön isimlerinin İngilizcedeki baş harfleridir. Bir gün doğa sporlarıyla ilgilendiğinizde çok işinize yarayacaktır.

Doğal Malzemeden Heykeller

Deniz kabuğu, taş, kozalak, dal parçası ve at kestanesi gibi malzemeleri kullanarak insan, hayvan ve nesne heykelleri yapabilirsiniz.

Gemici Düğümleri

İzcilik, doğa sporları ve denizcilikte kullanılan çok sayıda bağlama tekniği bulunmaktadır. Sağlam ve istenildiğinde kolay çözülabilen bu teknikleri öğrenmek günlük hayatınızda çok işinize yarayabilir.

Kropi Bağı

Camadan Bağı: En bilinen düğümlerden biridir. Bir ipin iki ucunu ya da iki ipi birbirine bağlamada kullanılır. **Kropi Bağı:** Şekli, 8 rakamını andırır. İpin üzerinde kalın ve durdurucu bir bölüm oluşturmak için kullanılır.

Animasyonlu Defter

Göz yanılmasıyla yaptığımız illüzyonlar bazen çok eğlenceli olabilir. Küçük bir defter ya da çok sayıda not kâğıdı alarak bir karakter çizin. Karakterinizin yapmasını istediğiniz hareketleri, her sayfaya aşama aşama çizin. Sayfaları hızla çevirdiğinizde karakteriniz canlanacaktır. Böylece bir balığın yüzüşünü, bir kuşun uçuşunu ya da bir kurtçuğun elmadan çıkışını gösterebilirsiniz. Karakterinizin hareketlerini ne kadar çok sayıda sıralarsanız filminiz o kadar güzel olacaktır.

Oyuncaklarla Fotoroman

Oyuncaklarınızla bir öykü kurgulayabilirsiniz. Öykünüzü oyuncaklarınızla aşama aşama çekip bir fotoroman kitabı hazırlayabilirsiniz. Fotoromanınıza konuşma balonları ekleyip içlerine karakterlerinizin diyaloglarını yazabilirsiniz.

Siz de tatilinizin kalan zamanlarını planlayabilir ve eğlenceli bir tatil günlüğü hazırlayabilirsiniz. Resimler ve fotoğraflarla göz alıcı sayfalar oluşturabilirsiniz. Bu arada kitap okumayı da unutmayın.

Yaz tatili hızla geçerken biz de yolculuğumuza devam ediyorduk. Ülkemizin güzel şehirlerini bir bir gezip her birinde farklı şeyler öğreniyor, yeni dostluklar kuruyor ve bir sürü şey keşfediyorduk. Babamın işleri sebebi ile bir süreliğine Ankara'ya evimize dönmüştük fakat daha birkaç gün bile geçmeden babam elinde uçak biletleri ile çıkageldi. "Çocuklar hayırlı bir iş için Adana'ya gidiyoruz! Oktay abiniz evleniyor!" demez mi? Bunu duyunca ablam da ben de aynı tepkiyi verdik: "Adana mı? Yaşasın!"

NEREDE?

Cumartesi sabahı erkenden havaalanına gittik ve uçağımızı beklemeye başladık. Tabii ablam bu sırada boş durmayıp Adana'nın komşu illerini ve gezilip görülmesi gereken yerlerini araştırmaya başladı.

Görünüşe bakılırsa Adana da çok komşusu olan illerimizden. Hatay, Osmaniye, Kahramanmaraş, Kayseri, Niğde, Mersin Adana'nın komşuları.

NE VAR, NE YOK?

Adana'ya iner inmez bizi ilk olarak güneş karşıladı. Hava öyle sıcaktı ki daha uçaktan inmeden terlemeye başladım. Bizi almaya gelen kuzenim Caner yol boyunca hâlimize güldü ama birkaç gün içinde Adana'nın havasına alışacağımızı söyledi. Eve yerleşip hazırlıklarımızı yaptık ve doğruca nikâh dairesine gittik. Nikâhın ardından Adana'yı keşfetmeye hazırдық! İlk durağımız Adana Merkez Camii oldu. Şehrin merkezindeki bu büyük camide yerli yabancı pek çok turist vardı. Bir sonraki durağımız ise Adana Sinema Müzesi oldu. Müzede sinemamızın tarihi hakkında bir sürü şey öğrendik.

Buradan çok etkilendim acaba ileride yazar değil de yönetmen mi olsam?

Bir karar ver artık Ömer, her seyahatte fikrin değişiyor!

EN ESKİ, EN YENİ

Bir sonraki durağımız dünyanın hâlâ kullanılan en eski köprüsü olan Taşköprü oldu. Seyhan Nehri üzerindeki bu köprü dördüncü yüzyılda yaptırılmış ve o zamandan beri kullanılmaktaymış. Defalarca onarım gören bu köprü kim bilir nelere tanık olmuştur.

Bir sonraki durağımız ise Adana Arkeolojî Müzesi oldu. Tarihin en önemli uygarlıklarına ev sahipliği yapmış olan ülkemizin arkeolojî müzelerini gezmek gerçekten çok eğlenceli. Yoğun geçen günün ardından Mozaik Müzesi'ni gezmek için vaktimiz kalmadı ama onu da başka bir sefere bıraktık.

Eserlerin yanı sıra müze beni serinliği ile de etkiledi!

ÇOK İLGİNÇ

Adana doğası ile de ziyaretçilerini memnun ediyor. Merkez Camii'nin etrafını saran Merkez Park, Seyhan Bara'sı, Kapıkaya Kanyonu, Belemelik Vadisi, Yumurtalık Plajı ve tabiat parkları ile doğa güzellikleri ile buluşmanızı sağlayan şehir, bu bölgelerde birçok aktivite yapmanıza da imkân sunuyor. Benim en çok ilgimi çeken aktivite arazi araçlarıyla yapılan doğa gezileri oldu.

O kadar güzel doğa fotoğrafları çektim ki inanamazsınız!

NE YESEK?

Adana mutfağının güzelliğini, babamın "Adana'ya gidiyoruz!" derken gözlerinin parlamasından anlamalıydım. Kaldığımız birkaç gün boyunca neler yedik neler. İçli köfteler, kebaplar, sarımsaklı fıstık köfte, ispanak başı, mumbar dolması, Adana sıkması, taş kadayıf ve buzlu tatlı bici bici damağımda kalan lezzetlerden bazıları.

Bakalım bir sonraki gezimizde hangi şehrimizde olacağız.

CAN'IN EKRANI

Yaz mevsiminin son ayı olan ağustos geldi çattı. Bu ay yaz gözlemlerini yapmak için en ideal olanı. Sonbahar gelmeden plajda, ormanda, yaylada doğanın değişimlerini yakından takip edebilir, bunların hayal gücün için ilham olmasını bekleyebilirsiniz.

1

BRİTANYA'DA RÜZGÂR ENERJİSİ NÜKLEER ENERJİYİ GEÇTİ

Britanya'da bu yılın ilk üç ayında rüzgârdan üretilen enerji miktarı nükleer enerjiyi geçti. Yenilenebilir enerji kaynaklarından biri olan rüzgâr enerjisi doğaya ve çevreye saygılı, aynı zamanda ucuz. Bu yüzden giderek yaygınlaşması ve kullanımının diğer enerji kaynaklarını geçmesi çok olumlu bir gelişme.

2

MARS'TA YAŞAMIN İZLERİ BULUNDU

40 yıldan uzun bir süredir Mars'ta organik molekül aranıyordu. Nihayet Curiosity isimli robot 500 dereceye kadar ısınan kayaların içinde organik bileşenlere rastladı. Bunun kaynağının Mars'ta yaşamış olan canlılar mı yoksa Mars'a düşen meteorlar mı olduğu ise henüz bilinmiyor.

TRT ÇOCUK SESSİZLİĞE IŞIK OLACAK

TRT Çocuk kanalında sonbahardan itibaren yayınlanması planlanan El Feneri isimli çizgi film, Türkiye'de ilk kez işitme engellilere yönelik olarak işaret diliyle birlikte sunulacak. 0-5 yaş arası çocuklara yönelik olan çizgi film bu yaş grubundaki işitme engelli arkadaşlarımıza işaret dilini öğretirken toplumsal farkındalığı da artırmış olacak.

3

6

YÜKSEKLİK KORKUSUNA SANAL ÇÖZÜM

Oxford Üniversitesi araştırmacılarının gerçekleştirdiği yeni bir çalışmada, ciddi şekilde yükseklik korkusu olan kişileri iyileştirmek için sanal gerçeklik tabanlı bir tedavi kullanıldı. Sanal gerçeklik tedavisi bir sanal terapist tarafından yönlendirilen tamamen otomatik bir tedavi yöntemi. Sonuçlar ise beklenmedik derecede etkileyici. Katılımcıların yükseklik korkuları, tedavi görmeyen kontrol grubuna oranla ortalama yüzde 68 azaldı.

5

YAŞANABİLİR 3 BOYUTLU BASKI EVLER

Hollanda'da ilk kez insanların yaşayabileceği boyutlarda, 3D yazıcıdan çıkarılmış evler inşa edilmeye başladı. Bu yolla inşa sürecinde daha az enerji harcanıyor ve çevreye daha az zarar veriliyor. Evlerin tesisat sisteminin de 3D yazıcıyla yapılması planlanıyor.

GÖKYÜZÜNDE KÜTÜPHANE HEYECANI

Yunan havayolu şirketi Easy Jet, bu yaz çocuk yolcularına bir sürpriz hazırladı. Kabin bagajlarında yer alan kitaplarla çocukların yolculuklarını daha keyifli geçirmesini amaçlayan şirketin pek çok okuma projesi daha var. Şirketin geçen yılki başarısı ise gökyüzünde 300 kütüphane, 17.500 çocuğun uçakta okuma deneyimi yaşaması ve 7 farklı dilde zengin kitap içeriği olarak özetlenebilir.

4

KİTAPÇININ KEDİSİ

Günlük tutuyor musun? Ya da daha önce hiç günlük yazmayı denedin mi? Günlük yazmak, duygularını, düşüncelerini, yaşadıklarını derli toplu görmeni sağlar. Dahası seneler sonra defterlerini açıp baktığında kendindeki değişimi görüp şaşırarak, mutlu olursun. Hazır yaz tatilinde bol bol boş vaktin varken günlük tutmayı neden denemiyorsun? Unutma, her gün yazmak zorunda değilsin. İçinden geldiğinde defterini açıp birkaç satır yazman bile yeterli. Hadi o zaman, ne duruyorsun? Güzel bir defter ve kalem al, yazmaya başla!

Çılgın Deneyler Kulübü - Işınlama Kazası

Yazan Çizen: Esra İlter Demirbilek

Martı Yayınları

+9
Yaş

Deney yapmaktan hoşlanırmısın? Seni bilmem ama bu kitabın kahramanı Alp ve arkadaşları deney yapmayı epey seviyor. Dahası bu işi çok da iyi başarıyorlar. Şeyyy, arada bir ufak tefek aksaklıklar yaşasalar da kendi sorunlarını kendileri çözmek konusunda epey başarılılar. Alp ve arkadaşlarının ışınlama deneyi esnasında yaşadıkları maceraları heyecanla ve çok eğlenerek okuyacaksın.

Kitapları Çok Seven Çocuklar

Yazan Çizen: Peter Carnavas
Tübitak Yayınları

+4
Yaş

Çok fazla kitabın var mı? Pekî kitapların artık seninle olmasaydı, neler olurdu hiç düşündün mü? Eren ve Leyla'nın pek bir şeyleri yoktu. Ama onların yüzlerce kitabı vardı. Kitaplar evlerine sığmamaya başlayınca onları ellerinden çıkarmak zorunda kaldılar. Ama o zaman her şey ters gitmeye başladı. Acaba bu sorunu nasıl çözdüler? Merak ediyorsan kitabı okumayı ihmal etme.

Sessiz Luise

Yazan: Renus Berbig
Çizen: Anke Kuhl
Hep Kitap

+7
Yaş

Luise 7 yaşında. Artık büyüdü. Okula gidiyor, okuma yazmayı bile öğrendi. Luise'nin bir özelliği daha var: Sessiz konuşması. Sessiz konuştuğu için evde ailesiyle, okulda arkadaşlarıyla sorunlar yaşıyabiliyor. Herkes ona biraz daha sesli konuşmasını söylüyor. Fakat sahiden de sessiz konuşmak bu kadar kötü bir şey mi? Cevabı kitapta.

UZAY KÂŞIFI GÖKAY

Hiç kaskına uyumlu çanta, eldivenine uyumlu bot giyen bir astronot gördün mü anne?

Beyaz giyinmek bir tutkudur. Uzay sevdasının imzasıdır anne.

Sevdiklerinden giyiyorlar diyorsun yani?

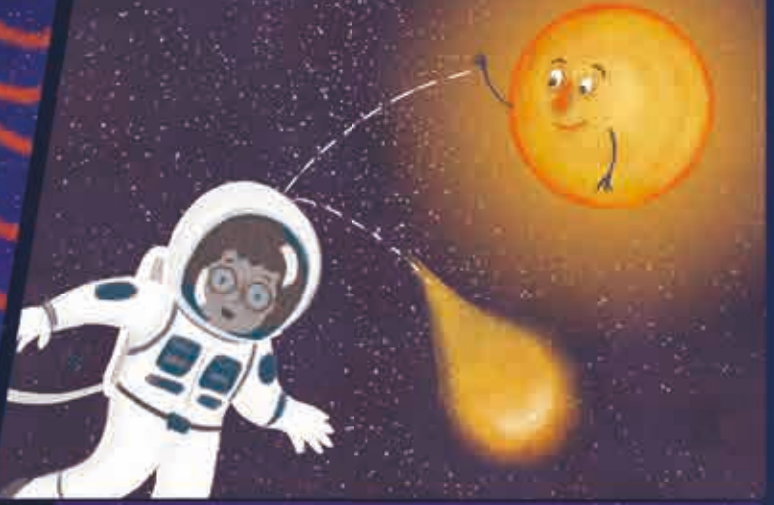
Öhm...Bilimsel olarak öyle değil tabii ki.

Astronotların giysileri uzay ortamında hem dondurucu soğuktan hem de kavurucu sıcaktan koruyacak yapıdadır.

Uzay yürüyüşü sırasında Güneşten yayılan ışınimleri büyük oranda geri yansıtarak astronotları korurlar.

Peki, bu ışınımı en iyi hangi renk yansıtır? İpucu vereyim, siyah renk ışınimleri daha çok çeker.

Ben ona "astronot beyazı" demeyi tercih ediyorum anne

Beyaz mı yoksa?

Ayrıca kaptıranlık uzayda saklambaç oynarken beyaz giymeseler astronotlar birbirlerini asla bulamazlar! Ebe astronot saatlerce aramak zorunda kalır!

İşte bu yüzden, bu beyaz giysileri giymek istiyorum anneciğim.

Şimdi anladım! Beyaz giysilerinin çok cebi var. Böylece bayram ziyaretlerinde daha çok şeker saklayabileceksin!

İyi ki Arkadaşlarım Var!

ALİ GEL

Benim adım Ali. Ali Gel. Benim bir de kutum var. Ama bu sıradan bir kutu değil! Acayip Şeyler Kutusu. Çünkü elime bir kitap alıp içine girdiğimde, kendimi kitabın içinde buluyorum. Ha bu arada şu gördüğünüz de Kuş! O da konuşuyor!

Mucizeler Adası

Evet, benim de canım zaman zaman sıkılıyor ama Kuş'un canı her zaman sıkılıyor.

– Patladım! Patladım ve sıkıntıdan tüy dökmeye başladım.

– Ne yapabilirim Kuş!

– Çok sıkılıyorum çooook. Bir yerlere gitsek ha? Ne dersin?

– Kitabın en heyecanlı yerindeyim. Lütfen susar mısın?

– O kitabı daha önce de elinde gördüm. Bu kaçınıcı okuyuşun?

– Üçüncü.

– Tek okuyuşta anlamadın mı?

– Anladım tabii ki ama bu kitabı çok seviyorum.

– Ne kitabıymış o sorabilir miyim? Heyecanlı mı bari?

– Çooook! Okyanustaki bir adada geçiyor.

– Okyanusta bir ada mı? Sen okyanusta bir ada gördün mü hiç?

– Hayır, tabii ki.

– O zaman ne duruyoruz ha? Kutuya atlayıp okyanusta bir adaya gitsek ya! Aslına bakarsanız Kuş haklıydı. Üçüncü kez okuduğum bu harika kitabı bir kenara bırakıp okyanusun ortasında gerçek bir adayı görmeye gidebilirdim.

– Tamam, sen kazandın, uç hadi!

– Yaşasın!

Yeryüzü Ansiklopedisi'nden adalar bölümünü açtım ve Büyük Okyanus haritasında mini minnacık bir sürü noktanın olduğu yeri seçtim.

– İşte burada bir sürü ada var.

– Hangisine gideceğiz peki?

– Bilmem, hangisi olursa.

Bulduğumuz adalar, Büyük Okyanus'un doğusunda, Güney Amerika kıtasına yakındı. Adı da Galapagos adalarıydı.

– Galapagos mu?

– Galapagos evet!

“Galapagos adaları milyonlarca yıl önce volkan patlamaları sonucunda ortaya çıktı. On üç büyük ada, altı küçük ada ve yüze yakın adacıktan meydana gelir. Dünyanın başka hiçbir yerinde göremeyeceğiniz birbirinden acayip hayvanlar ve bitkiler bu adalarda yaşarlar...”

– Gidiyoruz! Gidiyoruz!

– Volkanlar çoktan sönmüştür değil mi Ali? Hava zaten çok sıcak kendimizi bir volkanın ağzında bulmayalım.

– Bilmiyorum Kuş, geri dönmek için artık çok geç, sıkı tutun.

Sarsıntının etkisinden kurtulur kurtulmaz etrafı incelemeye başladık. Burası gerçekten çok ama çok güzel bir adaydı. Deniz o kadar maviydi ki eğer böyle bir mavi deniz resmi yapmaya kalksam sulu boyamın mavisi resmimi bitirmeden tükeniverirdi. Etrafımızda sipsivri ve ilginç şekilli kayalıklar ve kaktüslere benzeyen türlü ağaçlarla dolu yemyeşil ovalar vardı.

– Hey hey hey! Neler oluyor öyle, şuraya bakar mısın? Şu kocaman taş hareket ediyor.

– Saçmalama Kuş.

– Dikkatlice bak ve sen de gör.

Kuş haklıydı gerçekten de. Biraz ötemizdeki otların arasında hareket eden kocaman bir taş vardı.

– Bu inanılmaz. Hadi gidip yakından bakalım!

- Ama bu bir kaplumbağa.
 - Tabii ya! Bunun nasıl düşünemedim!
- Daha önce de kaplumbağa görmüştüm. Köyde hatta hafta sonları gittiğimiz küçük korulukta. Ama bu kadar büyük bir kaplumbağa görmemiştim.
- Kuş buraya neden Galapagos dediklerini şimdi anladım.
 - Sana bunu şu ihtiyar kaplumbağa mı söyledi?
 - Hayır akıllım, Galapagos İspanyolca kaplumbağa demek!
 - Uçup üstüne konmak istiyorum.
 - Ben de kabuğunun üzerine çıkabilirim.
 - Ya bundan hoşlanmazsa?
 - O kadar büyük ki bizi fark edeceğine bile sanmıyorum.
- Dev kaplumbağanın üzerine çıktık. Kaplumbağa bir süre hiç hareket etmedi. Acaba bizi fark etti mi?
- Fark etse bizi üzerinden atmaz mıydı?

- Nasıl atacak? Atlar gibi tepinebileceğini hiç sanmıyorum.
 - Hadi dostum gezdir bizi. Deeeh! Deeeh!
 - Daha neler Kuş.
 - İki adımcık atsa ne olur sanki?
 - İşte gidiyor! İşte gidiyor! Çabuk inelim sırtından.
 - Gezdir bizi kocaoğlan! Bütün adayı dolaştır! Deeeeh!
 - Onu ürküteceksin.
 - Ama bu çok eğlenceli.
- Kaplumbağanın sırtından indik. Ben nazikçe teşekkür ettim ama o kadar kendi hâlindeydi ki sanırım geldiğimizi fark etmediği gibi gidişimizi de umursamadı. Sahile doğru yürümeye başladık. Sivri ve keskin pütürlü kayalıklarla dolu bir patikadan aşağıya inerken, kuş çılgılığı bastı.
- Allah'ım o da neyin nesî?
 - Heeeeey! Bunlar deniz iguanaları!

– Pek sevimsiz görünüyorlar.
– Kucağıma alıp sevelim, kedi yavruları gibi başını okşayalım diye yaratılmadıkları kesin ama bu onlara hakaret etmeni gerektirmez.

– Ne yani sana göre de sevimsiz değiller mi?

– Hayır! Onlar bir deniz iguanası ve bir deniz iguanası nasıl olması gerekiyorsa öyle yaratılmışlar Kuş. Sevimsiz falan değiller.

– Peki peki, tamam.

Deniz iguanaları kayalıkların üzerinde güneşlenip öğle uykusu uyuyorlardı. Sanırım bütün günü bu harika denizde yüzerek geçirmişlerdi.

– Yüzdükten sonra benim de uykum gelir. Üstelik çok acıkırım.

– O zaman pek yaklaşmasak iyi olur ha, ne dersin?

– Merak etme bu hayvanlar sadece deniz ürünü yerler.

– Oh çok rahatladım!

Galapagos gerçekten mucizevî bir yerdî. Gözümüzü nereye çevirsek olağanüstü bir hayvanla karşılaşşıyorduk. Rengârenk kabuklu yengeçler, göğüslerini kırmızı bir balon gibi şişirip tuhaf sesler çıkaran Fregat kuşları, üstümüzden uçarken kocaman gölgelerinden ürktüğümüz albatroslar...

– Hey hey hey! Şunlara bak şunlara, ayakları neden böyle mavi? Birisi bunların ayaklarını boyamış!

– Birisi boyamış evet!

– Ama kim?

– Kim olacak Yaratıcı elbette. Çünkü bunlar mavi ayaklı sümsük kuşları!

Galapagos'u gezerken kendimi kocaman bir sanat müzesinde dolaşıyormuş gibi hissettim. Her nereye baksam

Allah'ın apayrı bir güzellikte yarattığı bitki ya da hayvan, bambaşka bir canlı ile karşılaşşıyordum. Evet evet! Burası dünya üzerindeki en muhteşem yerlerden biriydi, gerçek bir mucizeler adasıydı!

ATA'MDAN HATIRALAR

Memleketimizi esir etmek isteyen
düşmanları behemehal mağlup
edeceğimize dair olan emniyet ve
itimadım bir dakika olsun sarsılmamıştır.

Mustafa Kemal Atatürk

PAINTBALL ALANINDA

Eğlenceli, adrenalinini yüksek, her yaşta kimsenin yapabileceği bir spor, aynı zamanda oyun olan paintballa TRT Çocuk kahramanları da kayıtsız kalmamış. Görünen o ki epey eğleniyorlar. Kıyafetleri de birbirinin aynı. Bu kalabalık sahada TRT Çocuk kanalının sevilen kahramanlarını bulmak epey zor olacak. Ama denemeye değer. Aşağıda verdiğimiz görselleri yandaki kalabalık resimde bulabilecek misin bakalım.

ELİF'İN DERSLERİ

Muzun ana vatanı Hindistan'dır.
Muz çocukların hafızasını güçlendirir.

Muzu sadece insanlar değil
hayvanlar da çok sever, tabii en
çok seven maymunlardır.

Ayrıca
cildinize
parlaklık
verir.

Dünyada en çok tüketilen meyvelerin
başında muz gelir.

İçerisinde çok fazla şeker olduğu
için günde sadece 1 muz yemeniz
yeterlidir.

Düşleri

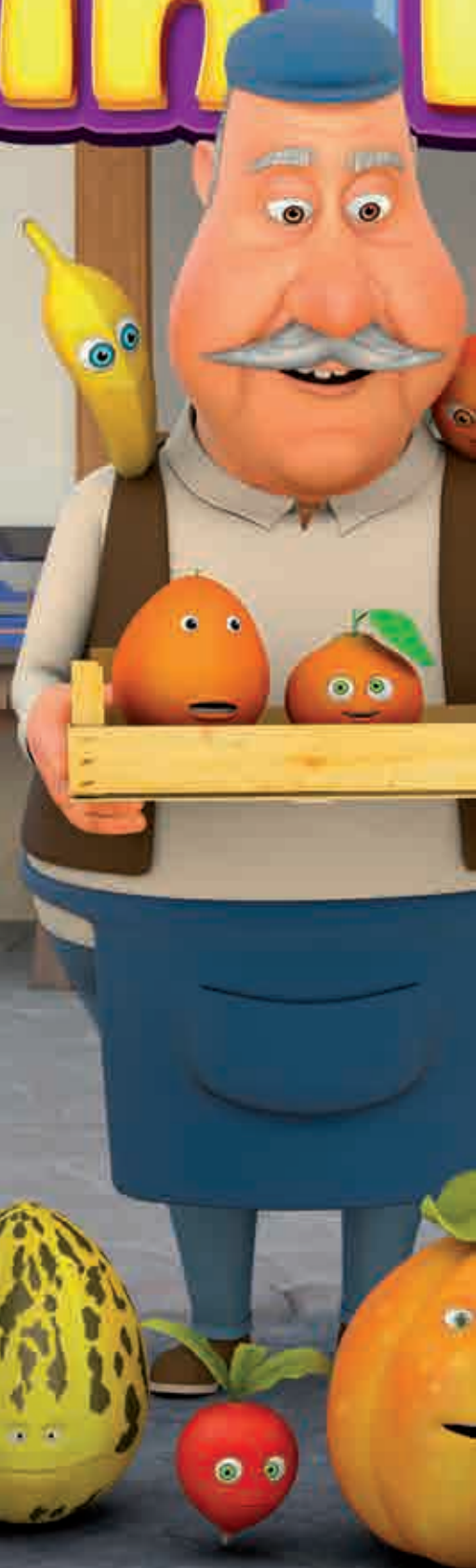

FLAS

Elif'in

TRT
Çocuk
DERGİSİ

HAYRİ UZAYDA

UZAY UZAY OLALI BÖYLE ASTRONOT GÖRMEDİ!

Hayri ile uzayı ve
güneş
sistemindeki
gezegenleri
keşfet!
Haydi hemen
indir, uzay
yolculuğuna sen
de katıl!

IOS
ANDROID
WEB

ÜCRETSİZ
REKLAMSIZ
GÜVENİLİR

Yerli oyun üreten ilk çocuk kanalı

www.trtcocuk.net.tr

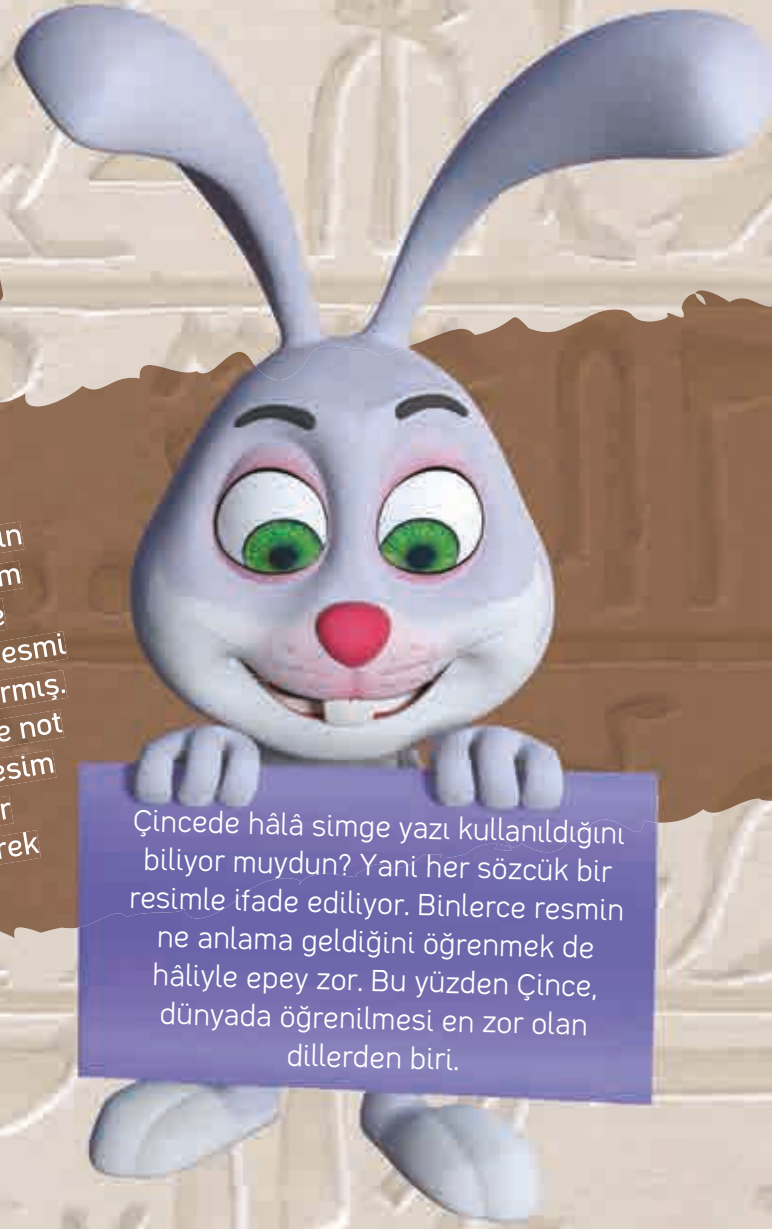
SÖZ UÇAR YAZI KALIR

Geçen sene bugün ne yaptığını anımsıyor musun? Çok zor bir soru sordum, değil mi? Büyük ihtimalle hatırlamıyorsundur. Ama eğer günlük tutuyorsan hemen açıp bakabilir, bu sayede rahatlıkla hatırlayabilirsin. İşte yazı yazmak ve not tutmak bu yüzden çok değerli. Atalarımız boşuna "Söz uçar, yazı kalır." dememiş. Konuşarak iletişim kuran, kültürünü sözle aktaran insanlar bir yerden sonra sözden daha kalıcı olan bir şeye ihtiyaç duymuşlar. Yazı da böylece icat edilmiş. Gel seninle bu ay yazının tarihine bir yolculuk yapalım. Yazının icadından alfabelere, noktalama işaretlerinden çivi yazısına kadar pek çok konuyu masaya yatıralım. Hadi o zaman, ne duruyoruz?

ÖNCE RESİM VARDI

Okuma yazmayı öğrenmeden önce eline kalem kâğıt aldığında ne yapardın? Resim, değil mi? İşte tıpkı senin yazmayı bilmiyorken resim yapman gibi, yazının icadından önce de insanlar mağara duvarlarına resim yaparak kendilerini ifade edermiş. Örneğin kaç tane koyunu olduğunu not etmek istediğinde bir koyun resmi çizer, yanına ise koyunların sayısı kadar çentik atarmış. Böylece koyunlarının sayısı hafızasından çıksa bile not aldığı yerde dururmuş. Fakat her kelime için bir resim çizdiğini düşünsene. Anlatmak istediğini ne kadar zorlukla anlatırdın. Bu yüzden resim yazılar giderek alfabelere dönüşmüş.

Çince de hâlâ simge yazı kullanıldığını biliyor muydun? Yani her sözcük bir resimle ifade ediliyor. Binlerce resmin ne anlama geldiğini öğrenmek de hâliyle epey zor. Bu yüzden Çince, dünyada öğrenilmesi en zor olan dillerden biri.

ÇİVİ YAZISI ÇİVİYLE Mİ YAZILIR?

Daha önce çivi yazısını duymuş olmalısın. Yoksa çivi yazısı denince senin de aklına çiviyle taşlara yazılan yazı mı geliyor? Oysa çivi yazısı çiviyle yazılmıyor. Ona bu ismin verilme sebebi farklı. Çivi yazısı bir kamışla, kil tabletlerin üzerine yazılırmış. Kamışla tabletlere çizgiler çekip kaldırdınca çiviye benzer şekiller oluşurmuş. İşte çivi yazısına şeklinden dolayı bu isim verilmiş.

Mısırlılar hiyeroglif denilen resim yazı sistemini kullanmış. Yaklaşık 3 bin görselden oluşan bu sistemde her kelime veya bazen hece bir simgeyle ifade ediliyormuş.

RESİMDEN ALFABEYE

Her kelimenin resimlerle anlatıldığını düşünsene! Akılda tutmak ne kadar zor olurdu. İşte bu yüzden alfabeler icat edilmiş. Her ses için bir şekil belirlenmiş. Bu sayede her kelime rahatlıkla ifade edilir olmuş. Fenikelilerin MÖ 1000'li yıllarda icat ettiği ilk alfabede yirmi iki harf varmış ve bunlar sadece sessiz harflermiş. Alfabeyle sesli harfler ise birkaç yüzyıl sonra eklenmiş.

АБВГДЕЖ
ЗИЙКЛМН
ОПРСТУФХ
ЦЧШЩЪЫЬ

ا ب ت ث ج ح خ

耙壩霸罷
扳般頒板
磅蚌鏘傍

Biz her ne kadar çoğunlukla Latin alfabesi kullanılıyor gibi düşünssek de dünyada 100'den fazla alfabe var. Rusların kullandığı Kiril alfabesi, Arap ve Farıların kullandığı Arap alfabesi, Yunan alfabesi, Gürcü alfabesi, Japon alfabesi bunlardan bazıları.

HER DİLDE BİR ALFABE

Giderek alfabeler çeşitlenmiş. Her dile göre bir alfabe kullanılmaya başlanmış. Mesela Türkçede ç, ş, ğ gibi harfler varken İngilizcede bu harfler yer almıyor. Çünkü İngilizcede ç, ş veya ğ sesi yok. Aynı şekilde İngilizcedeki x, w gibi harfler de Türkçede bulunmuyor. Bu da alfabeleri şekillendiriyor. Görünürde İngilizce ile aynı alfabeyle kullanıyoruz ama dillere göre alfabelerde bazı eksik veya fazla harfler bulunabiliyor.

BOŞLUĞUMUKAYBETTİMOKUYAMIYORUM

Peki, hiç düşündün mü, noktalama işaretleri, kelimeler arasındaki boşluklar olmasaydı neler olurdu? Hadi bakalım, seninle bir deney yapalım. Şu cümleyi birkaç saniye içinde okuyabilecek misin? "momoakıllıtavşançokakıllıhemenbulurbütünkayıplarımomo kayıplarıbulurhemenbulurmomonunişibudur." Okurken çok zorlandın değil mi? İşte kelimeler arasındaki boşluklar ve noktalama işaretleri, yazıları hem daha kolay hem de daha doğru anlamamızı sağlar. Alfabenin bulunduğu ilk zamanlarda noktalama işaretleri ve boşluklar kullanılmıyormuş. Sonrasında kullanılmaya başlanmış.

Türkçe, Latin alfabesinden önce uzun yıllar Arap alfabesiyle yazılmıştı. Bu dönemde Şinasi Türkçede ilk kez noktalama işaretlerini kullanan yazar oldu. Öncesinde Türkçede de noktalama işaretleri yoktu.

YAZMASAK OLMAZ MI?

Yazı neden bu kadar önemli, hiç düşündün mü? Yazının icadından sonra insanlar tecrübelerini kendilerinden sonra yaşayan kuşaklara aktarma fırsatı bulmuş. Bu sayede icatlar daha rahat yapılmış, insanlığın gelişmesi hızlanmış. Ayrıca yazının icadından sonra insanlar not tutmaya başladığı için o dönemlerde nasıl yaşadıklarını, kültürlerinin nasıl olduğunu şimdilerde bilebiliyoruz. Düşünsene, dünyadaki bütün yazılı kaynakların yok olduğunu. Tüm kitaplar, gazeteler, dergiler, kanunlar, paralar, defterimizdeki notlar bile yok olunca nasıl yaşadık? Teknoloji ne kadar gelişirse gelişsin yazı hep en iyi kayıt yöntemi olarak kalacak gibi görünüyor. Şimdilerde kâğıda değil belki ama bilgisayara not alsak da yazı hep bizimle.

Yazının icadından öncesine "tarih öncesi çağlar" dendiğini biliyor muydun? Tarih yazının icadı ile başlar. Öncesi belirsizliklerle doludur.

TARİHİN EN UÇ NOKTASI: GÖBEKLİTEPE

Tarihin en eski zamanlarına yolculuk yapmayı kim istemez! Bunun için bir zaman makinesine ihtiyacımız da yok hem. Peki, nasıl yapacağız o zaman bu yolculuğu? İsterseniz gelin bin yıllar öncesine, Göbeklitepe'ye doğru çevirelim rotamızı!

Göbeklitepe, dünya üzerinde bilinen ilk tapınak olarak kabul ediliyor. Şanlıurfa'ya yaklaşık 15 km uzaklıkta olan bu arkeolojik alan üzerinde yapılan çalışmalar sonrası ortaya çıkan sonuç, Göbeklitepe'nin günümüzden tam 12 bin yıl önce inşa edilmiş olduğunu gösteriyor.

1995 yılında arkeoloji Profesörü Klaus Schmidt tarafından Alman Arkeoloji Enstitüsü'nün desteğiyle başlayan kazılar sonucu elde edilen bilgilere göre, henüz sadece altı tanesi gün ışığına çıkarılan ve toplam yirmi adet olduğu belirlenen bu üzeri açık yapılar dini amaçlı olarak yapılmış. Yani bu yapılar, dünyanın ilk tapınaklarından.

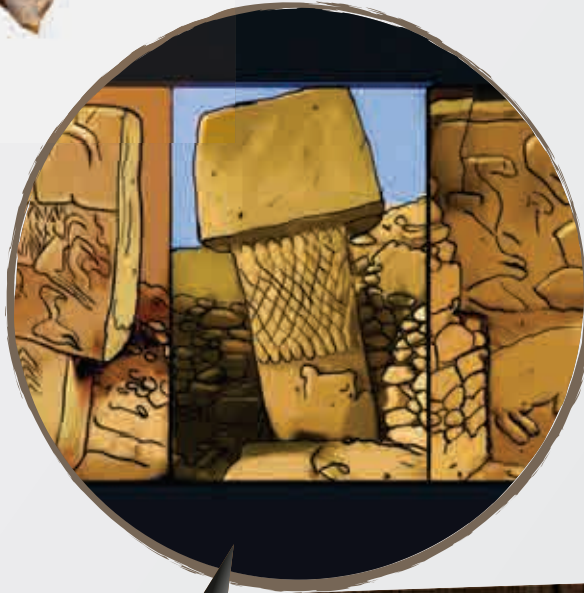
Taş devrinden kalma bu tapınakların yapılaş biçimlerinde ise ortak bir özellik göze çarpmakta: T biçiminde sütunlar ile çevrilmiş bu tapınakların merkezinde de iki T biçiminde sütun karşılıklı olarak yer alıyor.

Arkeologlar boyları 3-6 metre arasında değişen bu T biçimindeki sütunların birer insan tasviri olduğunu düşünüyorlar. T biçimindeki sütunlarda görülen kol ve el tasvirleri de bu düşünceyi destekler nitelikte. Ayrıca bu sütunlar üzerine işlenmiş hayvan tasvirleri ve soyut semboller de var. Boğa, tilki, yılan, turna ve yaban ördekleri en sık görülen hayvan tasvirlerinden.

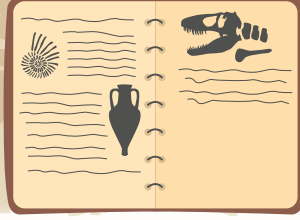
T biçimindeki bu sütunların ağırlıkları ise 40-60 ton civarında. İlkel el aletlerinden başka bir aletin olmadığı bu dönemde sütunların nasıl taşındığı ve dikildiği ise arkeologlar için hlen birer soru işareti. 12.000 yıl öncesinde inşa edilen bu yapıların nasıl tasarlandığı sorusu ise henüz cevaplanmış değil. Belki de tüm bu sorular cevap bulunduğunda, tarih yeniden yazılacak.

NE ZAMAN?
Göbeklitepe, 2011 yılında UNESCO (Birleřmiř Milletler Eğitim, Bilim ve Kültür rgt) tarafından "Dünya Mirası Listesi"ne alınmıştır.

Tarih Dedektifleri ARKEOLOGLAR

Yazın bu sıcak günlerinde en güzel tatil elbette ki deniz tatili. Ama bazen ondan da sıkılıyor insan. Şahsen ben tatilimi bununla sınırlı tutanlardan değilim. Gittiğim yerde gezip dolaşacak tarihî eser, müze, çarşı pazar ne varsa görmek isterim. En sevdiğim de arkeoloji müzelerini gezmektir. Adeta geçmişe yolculuk yaparım. Ben de düşündüm ve o zaman bu ay bir arkeolog ile konuşayım dedim. İşte bize geçmişe dair çok önemli sırlar verecek arkeolog İrfan Sevim abi.

İrfan abi Vakıflar Genel Müdürlüğüne bağlı Türk İnşaat ve Sanat Eserleri Müzesi'nde müze araştırmacısı olarak görevli. Kulak verin iyice, belki aranızda havuz kaykaylarından sıkılınca bir ören yeri ziyareti yapmak isteyen olur.

İrfan abi siz bir arkeologsunuz. Bize öncelikle Arkeoloji nedir onu bir anlatır mısınız?

İrfan Sevim: Arkeoloji, Yunanca kökenli olan arkhaikos (eski) ve logos (bilgi) kelimelerinin birleşmesiyle oluşan bir sözcük. Dilimize eskinin bilimi olarak çevirebiliriz. Türk Dil Kurumu'nda ise sözlük anlamı kazı bilimidir. Arkeoloji kısaca, insanoğlunun ilk dünyaya gelişinden, Orta Çağ dönemine kadar dünya üzerinde bıraktığı maddi kültürel kalıntıları araştırır inceler. Bulduğu bu kalıntılar ışığında, diğer bazı bilim dallarıyla birlikte, insanlığın manevi yönlerini de ortaya çıkarmaya çalışarak, ortak insanlık geçmişini ve gelişimini daha iyi anlamamıza yardımcı olmaya çalışan bir bilim dalıdır.

Arkeolog kimdir ve ne iş yapar?

İrfan Sevim: Üniversitelerin 4 yıllık arkeoloji bölümünde eğitimini tamamlayıp mezun olan ve uzmanlaşan kişiye arkeolog denir. Arkeologlar eski çağlardan günümüze kalmış toprak ve su

altındaki eserleri gün yüzüne çıkarırlar. Bunun için kazı yaparlar. Kazılarda bulunan parçaların temizlenmesi, onarılması, kaydının tutulması gibi işlemleri de arkeologlar yapar.

Çok heyecan verici bir çalışmaya benziyor. Kazıyı nasıl yapıyorsunuz?

İrfan Sevim: Kazılar birer ekip işidir. Arkeolog, sanat tarihçisi, antropolog, epigraf, restoratör gibi kişilerden oluşan uzman ekip tarafından yapılır. Bir kazı başkanı vardır. Önceden tespiti yapılmış noktalarda veya bu noktalara yakın yerlerde uzun süreli konaklamalar olur. Toprağın altındaki çok değerli, geçmişin habercisi olan o parçalar tek tek büyük bir sabır ve emekle gün yüzüne çıkartılır. Çalışma süresi uzundur. Çünkü toprağın bize ne zaman ne vereceğini bilemeyiz. Bir ipucu yakaladık mı aylarca da sürse orayı kazmaya devam ederiz. Ha bu arada kazmak dedimse öyle rastgele kazma kürek sallamaktan bahsetmiyorum. Elbette o tarz da olabiliyor bazen ama biz çok nazik ve

yavaşça kazarız toprağı. Âdeta tozunu alırız. Minik fırçalarımız, çekicilerimiz vardır. Tık tık tık çalışırız saatlerce. Bilinmeyene yolculuktur bu. Bulduklarımızı hemen orada fotoğraf, video vb. tekniklerle belgelenerek kayıt altına alırız. Yeni bir buluntu ortaya çıkarıldığında ise tüm ekibi bir heyecan sarar. Alanlardaki çalışmalar durdurulur. Bütün dikkatler bulunan alan ve buluntu üzerinde yoğunlaşır. Tabii ki herkes büyük bir merak içindedir. Kazı sonrası, akşam dinlenme saatlerindeki sohbetler hep buluntu üzerine gerçekleşir.

Kazılar dışında nerelerde çalışır arkeologlar? Yani hep kazıda çalışamazlar öyle değil mi?

İrfan Sevim: Tabii her kazının bir sonu vardır. Arkeologların öncelikli çalışma alanları müzelerdir. Bunun dışında üniversite hayatına devam edip hoca olarak mesleklerini sürdürebilirler. Yani akademisyen olabilirler. Bilgi ve birikimleriyle turist rehberliği mesleğini tercih edebilirler. Bağımsız olarak kariyerlerini sürdürüp yazılı ve görsel basında mesleklerini yapabilirler. Konularıyla ilgili belgeseller çekebilirler, çekenlere danışmanlık yapabilirler. Dergilerde arkeoloji ile ilgili yazı yazabilirler.

İrfan abi bir arkeoloğun sahip olması gereken en önemli özellik nedir sizce?

İrfan Sevim: Belki de her meslek için geçerli klasik bir cevap olacak ama bence bir arkeolog çok okumalı ve daima daha fazla bilginin peşinden gitmeli. Ayrıca araştırmacı ruhunu daima canlı tutmalı ve arkeoloji bilimindeki her türlü yeniliği takip etmeli.

Mesleğinizin en keyifli tarafları sizce nelerdir?

İrfan Sevim: Mesleğimin birçok keyifli tarafı var. Öncelikle, yeni şeyler keşfediyorsun. Keşfetmekle kalmıyorsun, keşfedilenin tüm hikâyesini araştırıp ortaya çıkararak onu anlamlı hâle getiriyorsun. Örneğin bir mezar steli keşfediyorsun. Bu stelin kime ait olduğunu öğrenip, hangi dönemde yaşadığı, mesleği, yaşamı hakkında bilgileri ortaya çıkarmak çok heyecan ve keyif verici.

Gerçekten dedektif gibi, bulmaca çözmek gibi. Macera dolu. Ben maceraya bayılırım.

İrfan Sevim: Dedektif benzetmesi yanlış olmaz sanırım. Öncelikli ortak noktamız gizem. Bizler de dedektifler gibi sabırla, iz sürerek, adım adım buluntulara ulaşırız. Sonrasında da elde ettiğimiz buluntular ışığında buluntunun kimliğini, atlattığı badireleri ortaya çıkarırız.

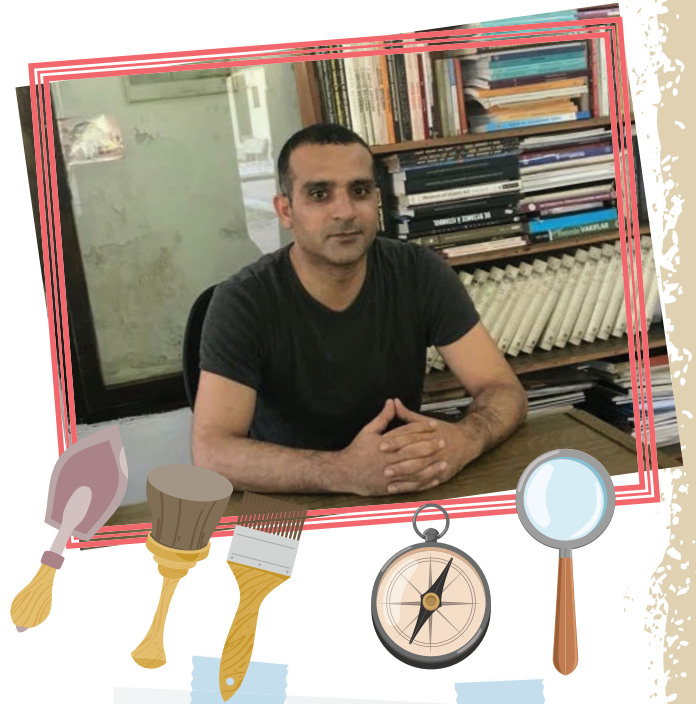
Ülkemiz arkeoloji açısından çok zengin. Bu zenginlik nereden geliyor?

İrfan Sevim: Evet, ülke olarak çok zengin bir arkeolojiye sahibiz Anadolu ilkel dönemlerden günümüze insanoğlunun ikamet ettiği bir coğrafya olmuştur. Hitit, Urartu, Lidya, Frigler gibi uygarlıklara ev sahipliği yapan ve sonrasında Anadolu Selçuklu Devleti ve Osmanlı Devleti'ne yurt olmuş bir coğrafya Anadolu. Bahsettiğim uygarlıkların ve daha fazlasının bıraktığı kültürel varlıklarla ülkemizin arkeoloji zengini olduğunu çok rahat söyleyebiliriz.

Bu konuda eğitim almak isteyen arkadaşlarımıza neler tavsiye edersiniz? Hangi yönlerini geliştirsinler?

İrfan Sevim: Yaşadıkları ilin tarihî geçmişini, hangi uygarlıklara ev sahipliği yaptığını araştırarak başlayabilirler. Varsa müzeleri veya ören yerlerini gezebilirler. Tatile çıktıklarında özellikle anne ve babalarından müzeleri gezdirmelerini isteyebilirler. Böylece arkeoloji bilimini tanıyıp, eğlenceli bir meslek olan arkeolog olmayı tercih edebilirler.

Vakit ayırıp bu konuda bizi bilgilendirdiğiniz için çok teşekkür ederiz İrfan abi.

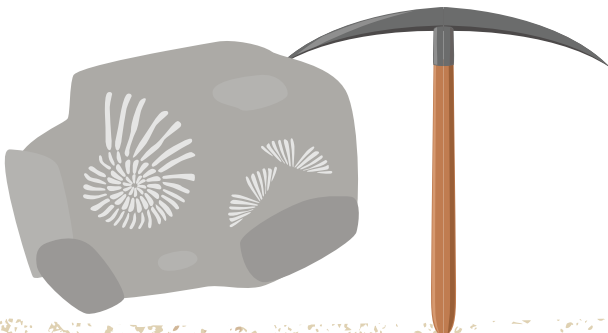

Stel: Mezar taşı.

Buluntu: Kazı veya araştırmalarla ortaya çıkarılmış olan, bazen de rast gelinerek bulunan eski çağlardan kalma eşya.

Antropolog: İnsan bilimi uzmanı, insan bilimci.

Epigraf: Eski yazıt bilimi uzmanı.

İNSANLI SATRAÇ PAINTBALL

Hey
sporsever, bu ay
ister hobi olarak ara
sıra oynayabileceğin
istersen de profesyonel
oyuncusu olabileceğin
çok özel bir sporla
tanıştıracağım
seni. Hazırsan
başlıyorum.

Paintball, açık veya kapalı sahada içinde boya dolu tüplerin yer aldığı işaretleyiciler ile oynanan bir takım oyunu. Paintballda amaç rakip takımdaki oyuncularını hedef alarak boyanmalarını sağlamak.

İlk etapta güce dayalı gibi görünse de Paintball esasında bir strateji ve taktik sporu. Her takımın bir kaptanı var. Ayrıca her oyunun “bir rehineyi kurtarmak, rakip takımın kalesinden bayrağını almak, başkanı korumak, tüm takımı elemek” gibi farklı bir amacı bulunuyor. Oyuncular oyunun amacına göre hareket edip taktik belirlemek zorunda. Bu yüzden Paintballa “insanlı satranç” da deniyor.

Paintball güçten ziyade taktiğe dayalı bir spor olduğu için 7'den 70'e kadın, erkek, çocuk herkese hitap ediyor. Bu yüzden ailedeki farklı yaşlardan insanlarla oynayıp keyifli vakit geçirebileceğin bir spor dalı.

Paintballda vücuduna veya işaretleycisine boya gelen sporcu eleniyor. Fakat eğer boya, başka bir yerden üstüne sıçramışsa oyundan çıkmıyor. Vurulan sporcu takımına -20 puan olarak yansıyor. Eğer kaptan vurulmuşsa -15 puan, teknik cezalar ise -3 puan şeklinde etki ediyor. 15'er dakikalık 3 set sonunda eğer başta amaçlanan göreve iki takım da ulaşamadıysa oyun hakemin düdüğüyle sona eriyor.

Paintballdaki boya tüpleri her ne kadar can acıtmasa da her ihtimale karşı bütün vücudu kapatan özel tulumlar, yelek, yüzün zarar görmesini önleyen maske ve takımını belli eden renkli kol bantları giymek şart.

Paintball önceleri yalnızca bir oyun olarak görülse de son yıllarda uluslararası turnuvaları yapılan, federasyonları bulunan kurallı bir spor hâline geldi. Sen de yaşadığın şehirde Paintball alanı olup olmadığını araştırabilir, sevdiklerinle adrenalin ve heyecan dolu bir hafta sonu geçirebilirsin. Eğer çok seversen belki de bu sporda bir profesyonel olursun. Neden olmasın?

EVLIYA ÇELEBİ

Evliya Çelebi, yolculuklarının pek çoğunu Osmanlı padişahlarının desteği ile yapmış olsa da, çok büyük zorluklarla da karşılaştı. Bazen ekmeğini, arpayı dövüp un yaparak kendisi yapmak zorunda bile kaldı.

Seninle yola çıkarken hep gezip tozacağız sanmıştım Çelebi. Şimdi oturmuş, arpayı ezip un yapıyoruz.

Ohooo daha dur bakalım, işimiz uzun. Sonra da undan ekme yapacağız.

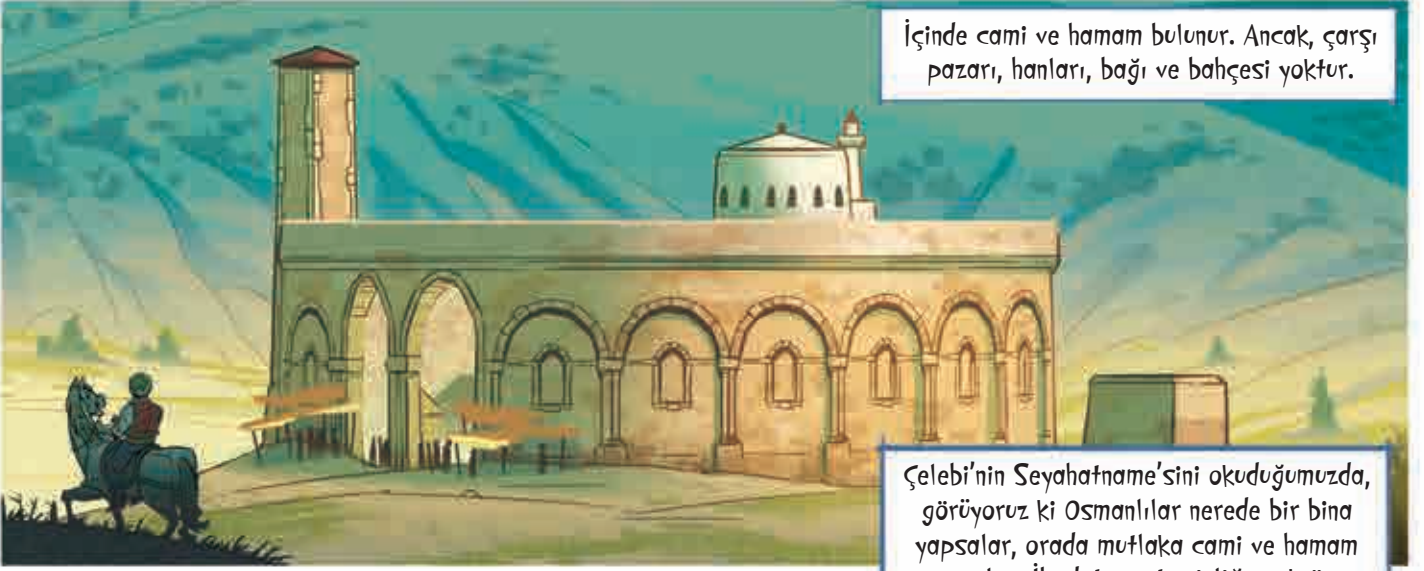

Yeri geldiğinde kendi ekmeğini kendi yapan Evliya Çelebi, bir yandan da gördüklerini bütün detaylarıyla üstelik pek eğlenceli bir dille anlatıyordu.

Neyse ki bu kez bana iş düşmedi. Çok mutluyum.

Dere tepe düz gidip Kars'a varmıştık. Yol üzerinde gördüğümüz Bardüz Kalesi, Kars'ta Akkoyunlu Melik İzzeddin'in kızı Kerimeddin Hatun tarafından yaptırılmıştır. Bir dere kenarındadır.

İçinde cami ve hamam bulunur. Ancak, çarşı pazarı, hanları, bağı ve bahçesi yoktur.

Osmanoğulları Devleti'nde üç Kars sancağı vardır. Biri Silifke'de Karataşlık Karsı, biri Maraş Karsı, biri Dudıman Karsı. Dudıman Karsı en eskisidir.

Çelebi'nin Seyahatname'sini okuduğumuzda, görüyoruz ki Osmanlılar nerede bir bina yapsalar, orada mutlaka cami ve hamam yapmışlar. İbadete ve temizliğe çok önem veren bir toplum olmuşlar. Çelebi de nerede bir bina görse onu en ince ayrıntılarına kadar hiç üşenmeden anlatmış. Kars'ı Evliya Çelebi'den dinlemeye devam edelim.

Sultan 3. Murat Han zamanında Lala Kara Mustafa Paşa yüz bin kişilik ordu ile buraya gelip konaklar.

Bu sancağın her yeri harap olmuş. Askerlerim toplansınlar, yıkılan yerleri onaralım.

Böylece pek çok yeri yıkılmış olan Kars'ı yeni baştan yapar.

Haydi aslanlarım, görevim sizi. 70 günde buradaki işleri bitirelim.

Tamir sırasında bir Kuran hafızı, salih kimse bir rüya görür.
Gördüğü rüyayı Lala Mustafa Paşa'ya anlatır.

Paşam. Rüyamda yaşlı birini gördüm.
Bana, "Bana Ebu'l Hasan-ı Harakani
derler. Benim şurada bir yerim var.
Ayağımın ucunda derin bir kuyu var.
Orayı kaz ki beni bulasın." dedi.

Bunun üzerine işçiler toplanır, söz
edilen yerdeki kuyuyu kazarlar.

Çok merak ediyorum. Gördüğü
rüya gerçek olabilir mi?

Bunu anlamanın en güzel yolu
denemek. Kazı bitince göreceğiz.

O kuyu içinden dört köşe bir mermer görünür.
O mermeri dualarla çıkarırlar.

Bu taşın üzerinde "Ben
mutlu şehit Harakani"
yazıyor.

Harakani Hazretleri bir şehit ve alimdir.
Bedeni hiç bozulmamış, vefat ettiği
günkü gibi durmaktadır. Orada bulunan
herkes hayret eder. Sonrasında Harakani
Hazretlerinin kabrini dualarla kapatır ve
türbesini yaparlar. Lala Mustafa Paşa
buraya bir de cami yaptırır.

Ustalar ustası Mimar Sinan, mimar ocağından
değil asker ocağından yetişmişti değil mi?

Evet, neden sordun?

Demek o da bizim gibi bina yapımında çalışmış pek çok yerde. Acaba ben de onun kadar iyi bir mimar olabilir miyim diye düşünüyorum.

Hmm ilginç bir fikir. Onun kadar yetenekliysen neden olmasın.

Bu olaydan sonra bu Kars Kalesi Osmanlı Devleti tarafından artık sancak değil, eyalet olarak kaydedilir.

Vaay demek Kars eskiden sancak imiş, sonra eyalet olmuş. Ben de yaşım ilerledikçe değişip gelişir miyim acaba?

Oradan keleklerle binip yolculuğumuza devam ettik.

Kars'ı gezmemiz bittiğinde atlarımıza binip Aras Nehri kıyısına gittik.

Vaaaaay be! Bu ne güzellik.

Şu su yolculuklarına bayılıyorum. Ooooooh, gel keyfim gel.

MİNİ SÖZLÜK

Arpa: Buğdaygillerden bir bitki.

Hafız: Kuran-ı Kerim'in tamamını ezberlemiş kişi.

Salih: İyi ahlak sahibi.

Kelek: Irmaklarda kullanılan, şişirilmiş tulumlarla yapılmış bir çeşit sal.

Sancak: Osmanlı döneminde, illerle ilçeler arasında yer alan yönetim birimi.

Eyalet: Osmanlı döneminde en büyük yönetim birimi.

KENDİNDEN
PARFÜMLÜ

ANTILOP

Antilop. Bu benim ismim. Çok eğlenceli bir ismim olduğunu düşünüyorum. Zıplamalı hoplamalı oyunları hatırlatıyor değil mi? Ben de zaten çok hızlı koşup doya doya eğlenen bir ailenin üyesiyim. Haydi, şimdi tanışma zamanı!

AFRİKA VE GÜNEY ASYA

Boynuzlugiller ailesinin üyesi olan antiloplar en fazla Afrika kıtası ve Güney Asya'da yaşar. Ben de ailemle birlikte Afrika'da yaşıyorum.

Biz büyük sürüler hâlinde yaşıyoruz. Sürümüz annelerden ve yavruardan oluşuyor. Erkek antiloplar yılda birkaç hafta bizim sürümüze katılır. Sonra kendi sürülerine dönerler. Dişi antiloplar her yıl bir kez yavrular. Yavrular birkaç ay içinde zıplayıp koşmaya ve karnını kendisi doyurmaya başlar, yani benim gibi biraz büyür.

150 TÜR

Küçük antilop, öküz başlı antilop, orman antilobu, kara antilobu, boğa antilobu, su antilobu gibi isimlerle anılan 150 farklı türümüz var. Bilim insanları yaşadığımız yere ve büyüklüklerimize göre bizi böyle sınıflandırarak inceliyor.

YARIŞMA KAVGALARI

Erkek antiloplar, sürülerin duracağı yerler ve dişiler için aralarında kavgaya ederler. Ama sakın yanlış anlamayın! Bu kavgalar yarışma gibidir ve kimse yaralanmaz. Kim kazandıysa diğer antilop oradan uzaklaşır. Kazanan ise o bölgede kalır. Tabii böyle yarışmalar için en çok kullandığımız şey boynuzlarımız. Antilopların çatalsız, arkaya doğru kıvrık uzun boynuzları olur. Tıpkı benimki gibi. Boynuzlarımıza iyi bakmak ve korumak zorundayız. Çünkü kırılırsa bir daha çıkmıyor, o zaman da kendimizi koruyamıyoruz.

OTOBUR

En çok şu ağaçların altında çıkan otları seviyorum. Ama tabii annemin önerdiği tüm yaprakları yiyorum, yemek seçmiyorum. Otopur bir aileye sahibim. Hangi ağacın yaprağı ekşiymiş, hangi ot acıymış, hangi çiçek bal gibi tatlıymış hepsini bilirim.

ZARİF CANLILAR

Karnım beyaz, yan taraflarım siyah ve boynum ile sırtım açık kahverengi. Bilim insanları bizi "zarif canlılar" diye anıyor. Bunu duymak çok hoş doğrusu! Antilopların uzunluğu benim gibi 30 santim kadar küçük veya bizim sürüdeki en büyük antilop gibi 2 metre arasında değişir. E tabii boyumuzla birlikte ağırlığımız da değişiyor. 3 kilo ağırlığında bir antilop da görebilirsiniz, 700 kilo ağırlığında da.

EN ÖZEL GÖZYAŞI

Şimdi size hakkımdaki en ilginç bilgiyi veriyorum! Hazır mısınız? Benim gözyaşlarım misk denilen parfüm gibi güzel bir kokuya sahiptir. Bazen öyle olur ki çevrede bizi göremeseniz bile kokumuzdan nerede olduğumuzu anlayabilirsiniz.

Herkesin Evinde Kullanılmayan Bir Kap Bulunur

Merhaba arkadaşlar.

Havalar ne kadar da ısındı, değil mi? Her zamankinden çok su içiyorum, su içince kendimi iyi hissediyorum. Bugün bahçemizdeki meyve ağaçlarını sulama sırası bizde. Babamla bahçeye ineceğiz az sonra. Saat çok erken ama babam dedi ki ne kadar erken saatte sularsak o kadar iyiymiş. Sulama işleri sizce de çok eğlenceli değil mi? Biraz ağaçlara biraz bize...

- Baba, hadi, hava ısınmadan hemen sulayalım ağaçları.

- Bakıyorum, çok neşelisin bu sabah. Yoksa sulamanın sonundaki ödülle mi ilgili?

- Hayır baba, bunun dondurma ile hiç ilgisi yok!

- Peki peki...

Konuşurken çoktan bahçeye inmiştik. Babam bahçe musluğuna hortumu takıyor, sırayla başlıyoruz ağaçları sulamaya.

- Baba bu ne ağacı idi?

- Salkım söğüt Aslan. Saçları uzun bir kıza benzer...

- Ya bu?

- Şeftali. Bak şu küçük meyveler büyüyüp şeftali olacak.

- Ah, evet. Sonra Zeynep'lerle beraber yiyeceğiz, değil mi?

- Elbette Aslan'cığım. Hele bir olsunlar da... Ama suya dikkat et ıslanıyorsun.

Bahçe sulamak yaz yağmuru gibi, ama annem ikimize de kızmamalı. Epeyce ıslandıktan ve bahçedeki bütün ağaç ve çiçekleri suladıktan sonra kahvaltı için eve çıktık.

Biz kuru kıyafetler giyip geldiğimizde annem çayları doldurmuştu. Kahvaltıdan sonra babam beni dondurmacının önüne getirdi.

- Ne istiyorsan söyle, dedi. Bir an ne isteyeceğimi şaşırdım.

- Limon, çikolata, deyiverdim.

Külahı elime aldım, dondurma beni sevindiriyor. Ama o da ne? Hemen yanımızda tüyleri çok yıpranmış, yaşlıca bir köpek. Bana bakıyor, dili dışarıda, hızlı hızlı nefes alıyor. Birden korktum. Babam sezmiş olacak ki üzgün bir sesle:

- Korkma Aslan, hayvancağz sadece çok **susamış**, sana bir zararı olmaz, dedi.

- Neden **su** içmiyor ki? Çok zayıf ve bitkin.

- Nasıl içsin, şehirde dere kenarı mı var? Ancak biz ona yardım edersek yaşayabilir. Bak sen sıcak havalarda dondurma yiyorsun, bol bol **su** içiyorsun, o yüzden sağlıklısın. Hâlbuki o da beslenebilse ve sıcaklarda **su** içebilse çok güzel, gurbüz bir hayvan olurdu, eminim ki eskiden öyleydi.

Babam o esnada dondurmacıya dönüp:

- Plastik dondurma kaplarınızdan bir tane satın alabilir miyim, dedi. Dondurmacı ise:

- Olur mu, paraya gerek yok, beyefendi sayesinde biz de doğru şeyler yapma fırsatı bulduk, dedi.

Babam hemen yanındaki marketten bir şişe **su** aldı, **suyu** kaba boşalttı. Köpek çekine çekine kaba yanaştı, içmeye başladı. Sanki gözleri çok anlamlıydı, canım sıkıldı, her gün bir sürü sokak köpeği, kedi, kuş görüyoruz. Elbette ağaçları **sulamak** da çok önemli. Ama bu hayvanları sadece pis ve çirkin görmüş olmaktan çok utanıyordum. Ağlamaklı oldum, o esnada dondurmamı unutmuştum. En üstteki top eriyip düştü. Babam bir an dondurmadan gözlerim doldu sandı.

- Üzülme, yenisini alırız, sen en azından ne istediğini söyleyebiliyorsun Aslan'cığım.

- Ona üzülmedim. Hayvanları sevdiğimi sanıyordum. Cidden seviyorum. Üstelik onlar konuşamadığı için aç ve **susuz** olduklarını söyleyemiyor. Baba, ben...

Boğazım düğümlenmişti, konuşamadım. Köpek **suyun** neredeyse tamamını içti. Babam bana sarıldı.

- Yavrucuğum, bak köpek mutlu, hadi bir dondurma da ben alayım eve kadar yiyelim.

Dondurmalarımızı yol boyu sessizlik içinde yedik. Kapıyı açan anneme:

- Anne bizim kullanmadığımız, ama küçük hayvanların da boyunun yetişeceği kabımız var mı?

- Bakarım canım. Hayırdır?

- Bahçemize ve dış kapının oraya koyup içine **su** koymak istiyorum. Tıpkı ağaçları **suladığımız** gibi hayvanları da **sulamalıyız** anne.

- Çok haklısın, benim akıllı oğlum. Hadi gel, hazırlık yapalım.

HARF HARF VİTAMİNLER

Neden F vitamini yok acaba?

Önceden varmış, sonraları vitamin olmaktan çıkarılmış diye duydum ben.

Vitaminler geçen aylarda bahsettiğim karbonhidratlar, yağlar ve proteinlerden farklı yapıdadır. Büyüme ve yaşamın sürmesi için gereklidir. Kimi bitkiler, hayvanlar ve insanlar bazı vitaminleri vücutlarında üretebilirler.

VİTAMİN ÇEŞİTLERİ NELERDİR?

Vitaminler iki temel gruba ayrılır. Yağda eriyenler ilk gruptur. A, D, E ve K vitamini bu gruptadır. Bunlara yağda eriyen vitamin denilmesinin esas sebebi bu vitaminlerin yağ ile vücutta kullanılabilmesidir. Suda eriyen vitaminler ise B1, B2, B3, B5, B6, B12 gibi B vitaminleri, C vitamini, folik asit gibi vitaminlerdir.

VİTAMİNLERİN VÜCUTTAKİ GÖREVLERİ NELERDİR?

Her bir vitaminin vücut için çok özel görevleri vardır. Vitaminler olmasa gözümüz net görmeyebilir. Ya da vitaminler vücudumuzda yetersizse her şeyi çok çabuk unutabiliriz. Sürekli hastalanırız. Veya hâlsiz hissederiz, sürekli yatıp uyumak isteriz. Çok mutsuz hissedebiliriz. Vitaminlerin eksiklikleri pek çok hastalığın sebebidir. Bu yüzden sağlıklı ve düzenli beslenip vücudumuzu vitaminlere aç bırakmamalıyız.

Hayırdır dostum neden bu kadar mutsuzsun?

Sebebini bilmiyorum. Sanırım bu ara yeterince vitaminli besin yemedim.

Kahvaltı ve öğle yemeğinde diğer tüm vitaminleri almıştım. Güneşlendiğime göre D vitamini de tamamdır!

HANGİ YİYECEKLERDE DAHA FAZLA HANGİ VİTAMİNDEN VAR?

Neredeyse tüm gerçek besinlerin içinde vitaminler vardır fakat her yiyecek farklı bir vitamin bakımından zengindir. Şimdi sana hangi besini yersen ondan hangi vitamini alacağını anlatacağım. A vitaminini en çok yumurta sarısı, tereyağı, havuç ve kayısı yediğin zaman alırsın. D vitamini ise yiyeceklerde çok az bulunur. D vitamini almak istiyorsan öğleden sonra güneşlenmeyi ihmal etme. Tabii ki yarım saati geçirme! E vitamini yağlarda bulunur. Kuru yemişlerden rahatlıkla alabileceğin bir vitamindir. K vitamininin ise bir kısmını vücudun üretir. Fakat kalan kısmını bol yeşillik yiyerek alabilirsin. B1, B2, B3 gibi B vitaminleri tahıllardan, kuru baklagillerden, kuru yemişlerden ve yoğurdun suyundan alabilirsin. B12 vitamini etlerde ve yumurtada bolca bulunur. C vitamini portakalda bulunur evet ama sivri biberde çok daha fazla bulunur! Yani sen günlük olarak düzenli ve dengeli beslenirsen ve tüm faydalı gıdalardan dengeli bir şekilde yersen vitaminler vücudunda yeterli olur. Bunu sakın unutma.

BOL VİTAMİNLİ YAZ SALATASI

MALZEMELER

- 3 tane kayısı
- 6-7 tane kiraz
- 6-7 tane vişne
- 1 tane mürdüm eriği
- Yarım şeftali
- 1 tatlı kaşığı çilek reçeli
- 1 kâse yoğurt
- 7-8 tane fındık

HAZIRLANIŞI

Tüm meyvelerin çekirdeklerini çıkarıp bir büyüğünden yardım alarak kes. Yoğurdu reçel ile çırp. Buzdolabının dondurucu kısmında 1 saat beklet. Meyveleri üzerine koy. En üstüne fındıkları ezerek koy. Afiyet olsun.

SERİNLETEN DONDURMA

Yaz deyince aklına neler geliyor? G ne , sıcak, deniz, masmavi gökyüzü, kiraz, karpuz, tatil, oyun, eğlence... Peki ya dondurma? Yaz aylarının vazgeçilmezi dondurmayı bakkaldan, marketten almak yerine basit bir tarifile kendi ellerinle yapmak ister misin? Hem böyle si çok daha sağlıklı. Öyleyse hadi iki çeşit dondurma tarifimize geçelim hemen.

Malzemeler

- 1 adet şeftali
- 1 küçük k se  i  krema veya yoğurt ya da kefir
 - Çikolata
 - Kakao
-  eker veya dut kurusu ya da bal

1

Malzemeleri hazırlayın.

2

Kakaolu dondurma için çiğ krema, kakao, çikolata ve dut kurusunu elektrikli çırpıcıyla karıştırın.

3

Şeftalili dondurma için ince ince dilimlediğiniz şeftali, çiğ krema ve dut kurusunu elektrikli çırpıcıyla karıştırın.

4

Hazırladığınız karışımları dondurma kalıplarına dökün. Buzlukta birkaç saat beklettikten sonra kontrol edin. İşte lezzetli dondurmalarınız hazır!

YANIMA NE ALSAM?

Bombeli duvarları sarı, binbir odası altıgen, kıvrım kıvrım koridorları yapış yapış, tadı en doğalından şekerli bir yer burası. Arı Ziv'in çok sevdiği evi. O, kovanın dokuz yüz doksan dokuzuncu yavrusu. Orman onun dünyası, ağaçlar oyun parkı, sarmaşıklar salıncağı, çiçek özleri uzmanlık alanı. O bir işçi arı. Bu masal onun kanadından düştü sayfaya, hem de tam senin önüne.

O sabah güneş biraz sisli bir güne doğmuş. Ağaçların üst dalları, ilerideki patika, patikanın sağındaki çeşme bile görünmüyormuş sisten. Viz kovandan çıkınca çevresine bakmış, sisle kaplanmış vadide çiçek özü toplamanın zor

olabileceğini düşünmüş arkadaşlarıyla birlikte yola çıkarken. Uçtuğu yeri görmeye çalışırken bazen ağaçlara, bazen birbirlerine, bazen yapraklara çarpıyor, her küçük kazadan sonra uzun uzun gülüyorlarmış.

Vadiye gelince aşağıya doğru bakmışlar. Çiçekleri görmek zormuş. Herkes ilk bulduğu çiçeğin özünü kovasına doldurmaya başlamış. Ama Viz aramaya devam etmiş. O mavi yapraklı, ortası kuyu gibi derin mis kokulu çiçeği bulmalıymış yine. Kraliçe arı "Aferin sana, çok güzel bir çiçek keşfetmişsin, balımız lezzetiyle anılacak." dediği günden beri yaptığı gibi.

"İşte buldum!"

Bunu duyan arkadaşları hemen yanına uçmuş. O kovasını hazırlarken içlerinden biri çoktan mavi çiçeğin özünü almaya başlamış bile. Viz yeniden aramaya başlamış

Yine **"İşte buldum!"** demiş ki arkadaşları yanına uçup bir çırpıda özü toplayıvermişler.

Viz yine aramış, aramış, aramış... Ama bu kez bulamadığı için başka çiçeklerin özünü almış. Akşam kovalarını Kraliçe Arı'nın yanında boşaltırken o biraz üzgün, arkadaşları ise gururluymuş.

Ertesi sabah herkesten önce kalkmış Viz. Kovasını alıp usulca kovandan çıkmış. Sis varmış yine. Vadiye doğru uçmuş.

O mavi çiçekler, nerede o mavi çiçekler? **"İşte orada!"**

Kanat çırpmış vızırıyla. Hortumunu çiçeğin özüne daldırmış. Bal kovasını doldurmuş. Sonra bir tane daha bulmuş, bir

tane daha... Kovası iyice doluncaya kadar mavi çiçeklerin arasında uçup durmuş.

Akşam, arkadaşlarıyla kovanın kapısında karşılaşmış. Sıraya girip kovalarını boşatmaya başlamışlar. **"Dün getirdiğiniz özler çok güzeldi."** demiş Kraliçe Arı, **"Bugün de aynı çiçekten getirdiniz mi?"** Yavrular kanatlarını kıpırdatıp birbirlerine bakmışlar. **"Şey! Çok sis vardı göremedik mavi çiçekleri."** diye cevap vermişler. **"Öyle mi? Dün de sis vardı. Dün nasıl görmüştünüz?"** diye sormuş Kraliçe Arı merakla. Tam cevap vermek için hazırlanırken Viz'in kovasını görmüşler.

"Dün" demiş içlerinden biri, **"Viz yanımızdaydı."** Biraz sessizlik olmuş. **"Yarın yine birlikte uçalım mı Viz?"**

O akşam yavrular, kaygan koridorlarda dolaşırken çiçekleri ve bitki özlerini nasıl paylaşacaklarını konuşmuşlar vızır vızır. Viz'in omzuna kanatlarıyla dokunurken gülümsemişler.

DİLİMDEN DÜŞMEYENLER

HAMUR BEBEK

Bir varmış, bir yokmuş. Allah'ın kulu çokmuş. Develer tellal, pireler berber iken, ben anamın beşiğini tıngır mıngır sallarken memleketin birinde Eflatun Cem Güney isminde bir masal derlemecisi yaşarmış. 1896 yılında doğan Eflatun Cem Güney halk arasında dolaşan Türkçe masalları derleyip kendine has üslubuyla kaleme alarak gelecek kuşaklara kalmasını sağlamış.

Masal babası lakabıyla bilinen Eflatun Cem Güney "Evvel Zaman İçinde", "Bir Varmış Bir Yokmuş" "Açıl Sofram Açıl" gibi kitaplarında en güzel masalları toplamış. Bunlardan biri de anne babasının hamurla şekillendirdiği bebeklerini anlattığı "Hamur Bebek"miş. İşte o masaldan bir parçayı okumak bu yazının okuruna nasip olmuş.

"Haydi imdi, ben bir bir diyeyim, sen aklını defter et; iki bir demeden pazara git: Elma yanak elma ister, kiraz dudak kiraz ister! Daha deyim mi, kalem al gel, kaşları kalem olsun çekilsin! Üzüm al gel, gözlerim süzüm süzüm süzülsün! Şu bizim huyumuz, suyumuz ona yeter amma, oğlan olsun dersen iki tutam olmazsa bir tutam akıl ister. Yok kız olsun dersen, o da çok ister, az ister, her hâlde naz ister ve lakin bunlar çarşıda satılmaz, mendile konulmaz! Akıl dediğin bulunsa bulunsa Keloğlan'da bulunur. Naz dediğin de bulunsa bulunsa padişahın kızında bulunur. Bunlardan da alacağını al getir, çalacağını çal getir, dahasına karışma."

Gökten üç elma düşmüş, biri bu masalı derleyene, biri okuyup dinleyene, diğeri de seçip söyleyene...

NEDEN BAZI İNSANLARI YOL TUTAR?

Araç içinde hareket hâlindeyken birçoğumuzun midesi bulanır. Bu mide bulantısının sebebi dengemizi sağlayan iç kulağımızın içerisindeki suyun çalkalanmasıdır. Özellikle hareket hâlindeyken bir şey okuyorsak ve yola bakmıyorsak, beyin hareket ettiğimizi algılayamaz fakat iç kulağımız beyin hareket ettiğimiz konusunda uarmaya devam eder. Farklı sinyaller alan beyin bu durumu kontrol etmekte zorlanır ve midemiz bulanır. Aynı şey deniz yolculuklarında da geçerlidir.

Neyse ki uçarken böyle bir sorun yaşamıyorum.

İyi de dodolar zaten uçamaz ki...

Eeee...

GALATA KULESİ'NİN YÜKSEKLİĞİ NEDİR?

İstanbul'un simgelerinden biri olan Galata Kulesi'nin yüksekliğini hiç merak ettiniz mi? Ben ettim ve bizzat gidip araştırdım. 507 yılında deniz feneri olarak inşa edilen bu kule zamanla hem değişik amaçlarda kullanılmış hem de yapısal olarak değişikliklere uğramış. 10 metrelik bir çapa sahip olan Galata Kulesinin uzunluğu farklı zamanlarda yapılan restorasyonlar sonucunda tam 70 metreye ulaşmış.

Acaba yıllar içinde gelişip boy atan başka kule var mıdır?

İLK SES KAYDI NE ZAMAN YAPILMIŞTIR?

İlk ses kaydının ne zaman yapıldığını çok merak ettim ve bu konuyu sizler için araştırdım. İlk ses kaydı 1857 yılında yapılmış fakat yapılan kaydı dinleyecek cihaz henüz icat edilmediği için kayıt 2008 yılına dek dinlenememiş. Bir grup araştırmacının çabaları sonucu dinlenebilen bu kaydın bir şarkı olduğu anlaşılmış!

Çok güzel bir albüm yaptım ama henüz dinleyemiyoruz maalesef.

BİLGİSAYAR NE ZAMAN İCAT EDİLDİ?

Bilgisayarların gelişip günümüzdeki hâlini alması kısa zamanda olan bir şey değildir. Hatta bu süreç oldukça uzundur, 1800'lerin başlarına kadar gider. İlk ticari bilgisayar olan ve seri hâlde üretilen UNIVAC I ise 1951 yılında üretilmiştir. O yıllardan beri farklı markalar tarafından seri olarak üretilen bilgisayarların gelişimi hâlâ devam etmektedir.

Vay be! Nereden nereye gelmişiz.

KÜÇÜK SANATÇILAR

Uçurtma

Uçurtmamı aldım yanıma,
Uçuruyorum sokaklarda.
Uçurtmamla eğleniyorum,
Uçurtmamı çok seviyorum.

Uçurtma özgürlük demek,
Özgürlüğü yükseklerle kadar
uçurmak demek.

Özgür olalım hep birlikte,
Uçurtma uçuralım hep 'el ele.

Hümanur Verda Yurtlu
10 Yaşında - Yozgat

Eren Nail Dümen
8 Yaşında - Amasya

Aras Atal
6 Yaşında - İzmir

Meryem Eda Güngör
9 Yaşında - Ankara

Ceren Aşıcı
7 Yaşında - Manisa

Dilara Aysima Özkanlı
10 Yaşında - Konya

Nisa Coşkun
7 Yaşında - Ankara

Beyza Çolak
14 Yaşında - Kayseri

Adresimiz

editortrtcocuk@gmail.com

TRT Çocuk Dergisi Göztepe Mh. Atatürk Cd. Sıtluoğlu Plaza no.7 Kat.3 Anadoluhisarı / Beykoz / İstanbul